

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Alexandra Krysla a soudkyň Mgr. Miroslavy Kašpírkové a Mgr. Jany Komínkové v právní věci **žalobkyně: Karlovarská pekárna s.r.o.**, IČ 00669466, Slepá 517/1, 360 05 Karlovy Vary, *zastoupené: JUDr. Pavlem Tomkem, advokátem se sídlem Polská 61/4, Karlovy Vary*, proti **žalované: Státní zemědělská a potravinářská inspekce**, IČ 75014149, Květná 15, 603 00 Brno, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 2.2.2016 č.j. SZPI/AC450-20/2015,

t a k t o :

- I. **Žaloba s e z a m í t á.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se domáhá zrušení výše označeného rozhodnutí žalované, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Státní zemědělské a potravinářské inspekce, Inspektorátu v Plzni, ze dne 20.10.2015 č.j. SZPI/AC450-17/2015, kterým byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 10.000,-Kč, náhrada nákladů laboratorního rozboru 1.085,-Kč a náhrada nákladů řízení 1.000,-Kč, za spáchání správních deliktů podle § 17 ods.t 1 písm. p) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, pro porušení článku 14 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné

zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin, v souvislosti s dalšími ustanoveními článku 14 odst. 2 písm. b) a odst. 5 téhož nařízení. Současně byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání správního deliktu podle § 17 odst. 1 písm. r) zákona č. 110/1997 Sb., pro porušení § 5 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 ze dne 29.4.2004, o hygieně potravin, v souvislosti s dalším ustanovením článku 5 odst. 2 písm. a) téhož nařízení.

Žalobkyně v žalobě namítala nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů spočívající v odůvodňování ustanovení § 17i odst. 1 zákona č. 110/1997 Sb. Z rozhodnutí žalované podle žalobkyně vyplývá, že za situaci, kdy právnická osoba vynaloží veškeré úsilí k zabránění porušení své povinnosti, považuje aktivní činnost žalobkyně spočívající v konkrétních dotazech na jednotlivého dodavatele, co je myšleno pod pojmy v produktových listech surovin, popřípadě v provádění vlastních laboratorních rozborů surovin. Podle žalobkyně jde takový požadavek nad rámec zákona a je v praxi nerealizovatelný. Žalobkyně spolupracuje s velkým počtem dodavatelů a nemůže reálně zajistit, aby z každé suroviny byl odebrán vzorek a byl laboratorně testován. Šlo by o časově neúměrně náročný postup a s přihlédnutím k cenám za laboratorní rozbor by se jednalo i o mimořádně finančně nákladný postup. Kontrola vzorků by nebyla možné logicky v samotné výrobně žalobce, ale výhradně v autorizované laboratoři. Pokud by byl vznesen požadavek na každého výrobce či dodavatele surovin provádět u každého výrobku laboratorní rozbor, šlo by o požadavek naprosto nerealizovatelný. Žalobkyně rovněž za nepřiměřený považuje požadavek žalované, aby se u každé jednotlivé dodávky dotazovala dodavatele na možnost výskytu alergenů v surovině, jestliže výčet alergenů vyplývá z produktových listů. Pokud by z produktového listu nebylo složení suroviny zřejmé, nepochybně by požadavek na aktivní dotaz na dodavatele byl namístě. Žalobkyně však neměla důvod se domnívat, že pod pojmem „ořechy a produkty z ořechů“, který byl uveden v produktovém listu výrobku lískooříšková mouka vakuovaná, by měly být zahrnuty i mandle, když tyto nelze s ořechy ztotožňovat. Námitka nemožnosti provádění laboratorního rozboru u každé suroviny a dotazování každého dodavatele na význam pojmů v produktových listech, nemůže být deklarována jako nedostatek snahy žalobkyně o zajištění, aby zabránila porušení povinnosti při výrobě svých produktů.

Žalovaná ve vyjádření k žalobě odkázala na rozsudek Krajského soud v Brně č.j. 29A 23/2011-55 ze dne 27.4.2012, podle něhož *„odpovědnost právnických osob za správní delikt je konstruována ve veřejném právu objektivně. V daném případě provozovatel potravinářského podniku uvádějící na trh potraviny nese dle zákona objektivní povinnost za nedostatky zjištěné v jeho provozovně. Z odpovědnosti se lze vyvinut, prokáže-li, že subjekt vynaložil veškeré úsilí, aby porušení povinnosti zabránil. Nad rámec zákonných povinností však žalobce nevyvinul žádnou aktivní činnost k tomu, aby se mohl zprostit své objektivní odpovědnosti. Žalobce nepředložil v průběhu správního řízení žádné obranné argumenty a své tvrzení o vynaložení veškerého úsilí neprokázal. Žalobci nelze přisvědčit ani v tom, že správní orgány měly povinnost uvést, jaké další úsilí mělo být účastníkem řízení ještě vynaloženo. Není povinností správních orgánů, aby žalobce poučoval, jaké další aktivity nad rámec zákonných povinností má vykonat, aby naplnil dikci zákona a prolomil právní odpovědnost za správní delikt.“* Dále žalovaná odkázala na rozsudek Krajského soudu v

Brně č.j. 30Ca 14/20118-37, podle něhož „*sama dobrá víra žalobce v pravost dokumentů ho nezbujuje odpovědnosti za správní delikt*“. Dále žalovaná nesouhlasila s tvrzením žalobkyně, že neprovádění laboratorních rozborů u každé suroviny a neprovádění dotazu na každého dodavatele ohledně významu pojmů v produktových listech, bylo deklarováno žalovanou jako nedostatek úsilí žalobkyně o zajištění zabránění porušení zákonné povinnosti při výrobě produktů. Žalovaná toliko poukázala na to, že žalobkyně pro zabránění protiprávního stavu neučinila nic podle vlastní interpretace produktového listu. Žalovaná tak neshledala, že by žalobkyně prokázala vynaložení veškerého úsilí, coby nezbytného předpokladu pro uplatnění liberačních důvodů dle § 17i odst. 1 zákona č. 110/1997 Sb., když tvrzení žalobkyně, že na ní nebylo spravedlivě možné požadovat laboratorní rozborů a dotazy na dodavatele, nejsou dostatečným důvodem, pro který by správní orgán měl k liberaci přistoupit.

V replice žalobkyně nesouhlasila s žalovanou, že neučinila pro zabránění protiprávního stavu nic, kromě vlastní interpretace produktového listu, s tím, že z této formulace lze nabýt dojmu, že výčet alergenů v produktovém listu byl nejednoznačný a žalobkyně pochybila způsobem interpretace tohoto produktového listu. V daném případě z něho jasně vyplývalo, jaké alergenů může výrobek obsahovat a mandle do žádné z těchto skupin nebylo možné podřadit. Podmiňovat tak naplnění podmínky vynaložením veškerého úsilí dotazem na dodavatele za situace, kdy pro takový dotaz nebyl dán rozumný důvod, se jeví neadekvátní.

Součástí správního spisu je protokol o kontrole ze dne 10.4.2015. v provozovně žalobkyně. Bylo zjištěno, že kontrolovaná osoba dne 23.3.2015 na provozovně uváděla na trh, tedy skladovala pro potřebu v provozovně a nabízela k prodeji celkem 63,15 kg potravin Karlovarské oplatky lískooříškovou příchutí o hmotnosti á 150 g s datem minimální trvanlivosti do 13.8.2015. Provozovatel uvedl do oběhu balenou potravinu obsahující alergen „mandle“ v množství 10 mg/kg. potravin, tj. potravinu kontaminovanou cizorodou nebo jinou látkou. Podle odst. 5 přílohy II. Nařízení Evropské unie č. 1169/2011 jsou mandle alergenní látkou. Taková potravina je podle článku 14 odst. 2 písm. b) Nařízení č. 178/2002 považována za nevhodnou k lidské spotřebě. Potravina se nepovažuje za nebezpečnou, je-li považována za nevhodnou k lidské spotřebě. Provozovatel tím porušil článek 14 odst. 1 Nařízení č. 178/2002, podle něhož potravina nesmí být uvedena na trh, není-li bezpečná.

Ve sdělení ze dne 23.4.2015 žalobkyně uvedla, že zasílá správnímu orgánu protokol s výsledky laboratorních rozborů lískooříškových Karlovarských oplatek s novým způsobem výroby, když přišli na způsob, jak zpracovat lískové ořechy celé, aby byli schopni vyloučit příměs jiných alergenů, jako například „mandle“.

Ve vyjádření žalobkyně k podkladům rozhodnutí ze dne 14.10.2015 se uvádí, že dle produktového listu je lískooříšková mouka vakuovaná tvořena výhradně jednou surovinou, a to jádru lískových ořechů v zastoupení 100% v balení. Produktový list obsahuje výčet alergenů, a to podzemnice olejná, produktivní ořechy a produkty z ořechů, sezam a sezamové produkty, alergen „mandle“ zde není uveden. Účastník řízení si je vědom skutečnosti, že v příloze č. 1 vyhlášky č. 113/2005 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků, je výčet alergenů z části odlišný od výčtu v produktovém listu, kdy mandle jsou

uvedeny ve stejné skupině jako ořechy, pod názvem suché skořápkové plody. Jestliže však dodavatel v produktovém listu přistoupil pouze k označení alergenu „ořechy a produkty z ořechů“, nikoliv k souhrnnému označení „suché skořápkové plody“, nelze v žádném případě dospět k závěru, že pod uvedený alergen spadají i mandle. Z toho podle žalobkyně vyplývá, že účastník řízení mohl být zcela důvodně přesvědčen, že mandle se v této surovině od dodavatele vyskytovat nemohou. Účastník řízení nechal provést laboratorní vyšetření a k němu zaslal neporušené balení lískooříškové mouky vakuované od dodavatele KAKA, s.r.o. Z výsledků vyšetření jednoznačně vyplývá, že alergen „mandle“ ve výrobku obsažený byl. Je tudíž vyloučeno, že by se alergen „mandle“ ve výrobcích účastníka řízení vyskytl v důsledku nesprávného technologického postupu účastníka řízení, nýbrž jednoznačně pochází od tohoto dodavatele. Účastník řízení zastává proto názor, že není adekvátní po něm požadovat, aby před použitím každé suroviny do výrobního procesu tyto suroviny zasílal do specializovaných laboratoří. Je nepochybně oprávněn se domnívat, že složení uvedené dodavatelem bude dle skutečnosti a nelze očekávat, že bude vše ještě ověřeno laboratorním testem. Účastník řízení následně přijal opatření k nápravě tím, že zcela zrušil příjem surovin od dodavatele KAKA, s.r.o. a nadále zpracovává výlučně sám nevyloupané lískové ořechy, aby co nejvíce minimalizoval riziko kontaminace svých výrobků nežádoucími směsmi.

Správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí konstatoval, že odpovědnost za naplnění skutkových podstat správních deliktů vyplývajících z oblasti potravinového práva je odpovědností objektivní, tedy bez ohledu na zavinění. Správní orgán již není povinen zkoumat, zda kontrolovaná osoba spáchala skutek úmyslně či nedbalostně. Účastník správně uvedl, že dle vyhlášky č. 113/2005 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků, je pod pojmem „suché skořápkové plody“ uvedena rovněž „mandle“. V produktovém listu výrobku lískooříšková mouka vakuovaná je uvedeno, že lískooříšková mouka může obsahovat „ořechy, produkty z ořechů“. Podle produktového listu mohou cizí příměsi tvořit až 0,05% hmotnosti, tedy mohou obsahovat i mandle. Bylo proto pouze na účastníku řízení, aby se dodavatele dotázal, co je pod pojmem „produkty z ořechů“ míněno. Každý provozovatel potravinářského podniku je povinen provést analýzu a identifikovat všechna rizika, kterým musí být předcházeno, nebo která musí být vyloučena či omezena na přijatelnou úroveň, při této analýze se zaměřit na postupy pro sledování alergenních látek v rámci celého procesu výroby potravin – oplatek. Pokud by účastník řízení z produktového listu vycházel, pak by na obalu výrobku mělo být uvedeno „může obsahovat stopy skořápkových plodů“ či „ořechů a produktů z nich“. Rozbor si měl nechat před vlastní výrobou svých výrobků, nikoliv až na základě zjištění kontrolního orgánu. Ohledně liberačních důvodů dle § 17i odst. 1 zákona o potravinách správní orgán odkázal například na rozsudek Krajského soudu v Brně sp.zn. 30Ca 17/2008 ze dne 7.12.2009, podle něhož úsilí dle citovaného ustanovení musí spočívat v aktivní činnosti. Pokud se účastník řízení spoléhal pouze na to, že surovina mandle neobsahuje, žádnou aktivní činnost (spočívající například v dotazu na výrobce, vlastní rozbor apod.) podle § 17i odst. 1 zákona o potravinách nevyvinul, nemohou být ani založeny liberační důvody pro vyvinění.

V žalobou napadeném rozhodnutí se žalovaná ztotožnila se závěry správního orgánu I. stupně s tím, že je správný závěr poukazující na skutečnost, že účastník řízení neprokázal kromě spoléhání se na údaje v produktovém listu dodavatele žádné další kroky k zamezení porušení právních povinností, které jsou předmětem tohoto správního řízení.

Žalobu soud neshledal důvodnou.

Soud neshledal žádnou z včas uplatněných žalobních námitek důvodnou. Námitkami, které při soudním jednání byly uplatněny v rozporu se zásadou koncentrace, se soud zabývat nemohl, a proto přistoupil k zamítnutí žaloby.

Žalobkyně ani v žalobě nezpochybňovala, že odpovědnost za předmětný správní delikt je odpovědností objektivní, tzn. nepřihlíží se k zavinění. Jedinou možností, jakým způsobem se této odpovědnosti zbavit, je ustanovení § 17i odst. 1 zákona o potravinách. V souladu s tímto ust. musí být v průběhu správního řízení prokázáno, že žalobkyně vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila. Označené ustanovení nestanoví, jaké konkrétní mechanismy mají být uplatněny, aby porušení povinnosti bylo zabráněno. Vždy záleží na konkrétních skutkových okolnostech případu, v rámci nichž je možné posoudit, co mělo být učiněno.

Správní orgán není povinen žalobkyni poučovat o tom, jaké konkrétní úsilí má ve smyslu § 17i odst. 1 zákona o potravinách vyvinout. Každý výrobce potravin pracuje v odlišných, specifických podmínkách a sám musí posoudit, jaká opatření může učinit proto, aby neohrozil zdraví spotřebitelů. Tento požadavek je logický, protože žalobkyně jakožto finální výrobce potravin a osoba uvádějící ji na trh sama rozhoduje o tom, jakého výrobce si připustí do výrobního procesu, vybírá své dodavatele, proto si také sama musí dodavatele ověřit, např. z jakého území pocházejí dodané suroviny a zda lze dodavateli důvěřovat. Žalobkyně v řízení před soudem uvedla, že prováděla konkrétně pouze senzorickou kontrolu a čtení produktového listu, tzn. používala surovinu zcela bez jakéhokoliv ověřování coby aktivní činnosti ve smyslu §17i odst. 1 zákona o potravinách. Žalobkyně vycházela pouze z listin předložených dodavatelem suroviny.

Soud poukazuje na výše shrnuté vyjádření žalobkyně k podkladům rozhodnutí správního orgánu, kde žalobkyně uvedla, že aby se ujistila, jakým způsobem se mandle dostaly do jejího výrobku, nechala provést laboratorní vyšetření produktu Lískooříšková mouka vakuovaná. Tím žalobkyně sama přiznala, že byla schopna za tímto účelem laboratorní vyšetření obstarat. Následně žalobkyně žádala, aby byla zproštěna odpovědnosti za správní delikt a dávala podnět k stíhání svého dodavatele KAKA s.r.o. Nicméně takto nahlížet na odpovědnost za správní delikty podle zákona o potravinách nelze, neboť smyslem předmětné právní úpravy je ochrana zdraví konečného spotřebitele, nikoli pouze výrobce, tudíž odpovědnost za bezvadnou potravinu dodanou na trh plně dopadá na finálního provozovatele potravinářského podniku.

Jelikož žalobkyně byla schopna zajistit laboratorní vyšetření produktu Lískooříšková mouka vakuovaná pro potřeby svého vyvinění, jsou zcela nedůvodné žalobní námitky spočívající v tvrzení o nemožnosti či nereálnosti provádění laboratorního vyšetření. Dle názoru soudu je naopak z následného chování žalobkyně zřejmé, že si byla dobře vědoma, jakým způsobem lze ochránit kvalitu konečného výrobku. Jednalo se o zásadní složku výrobku, dodávanou po určitou dobu, takže soud má za to, že žalobkyně, která se rozhodla používat určitou surovinu od určitého dodavatele, minimálně na začátku mohla a měla složení

potraviny a důvěryhodnost dodavatele ověřit.

Na základě výše uvedeného soud neshledal žalobní námitky důvodnými, a žalobu proto zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého by měl nárok na jejich náhradu žalovaný, který měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nevznikly, a proto jejich náhrada nebyla žádnému z účastníků přiznána.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

V Plzni dne 24. dubna 2017

Mgr. Alexandr Krysl, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Lenka Kovandová